

Aan: Oene Oenema, vz Commissie Deskundigen Meststoffenwet
Van: Hein ten Berge, vz CDM-Werkgroep Actualisatie N-bemestingsadvies
Datum: 10 april 2006
Betreft: preadvies actualisatie zomergerst en wintertarwe

Beste Oene,

Vandaag kwam de WG bijeen om een oordeel te vormen over de rapporten 'Aanpassing N-bemestingsadvies wintertarwe dd 29 maart, door Timmer et al.; en 'Aanpassing N-bemestingsadvies zomergerst' dd 30 maart, door Postma et al.

De bevindingen van de WG zijn hieronder weergegeven.

Wintertarwe

De WG ziet in de voorgelegde documentatie voldoende basis om het huidige N-bemestingsadvies voor wintertarwe aan te passen conform het voorgestelde in betreffend rapport. Onderstaande tabel (Tabel 1.14 in het rapport) geeft een samenvatting van het voorgesteld nieuw advies.

Voorgesteld nieuw advies voor wintertarwe (kg N/ha)

grondsoort	teeltdoel	N-min*	1 ^e N-gift	2 ^e N-gift	3 ^e N-gift	Totaal
klei	voer	≥ 40	140-Nmin	90	40	270-Nmin
klei	voer	< 40	100	90	40	230
klei	bak	≥ 40	140-Nmin	80	80	300-Nmin
klei	bak	< 40	100	80	80	260
zand	voer	≥ 40	140-Nmin	90	0	230-Nmin
zand	voer	< 40	100	90	0	190

* Nmin in laag 0-100 cm

Het nieuw advies komt voor de kleigronden overeen met de bovengrens van het bestaand advies (nl. het advies voor 'hoog opbrengstniveau'), zowel voor voer- als baktarwe.

Voor de zandgronden betekent het nieuw advies een verhoging met 30 kg N/ha, van 200-Nmin naar 230-Nmin (bij Nmin≥40), resp. 160 naar 190 kg N/ha (bij Nmin<40).

De WG maakt daarbij de volgende aantekeningen:

1. het nieuw advies is onafhankelijk geworden van het opbrengstniveau. Door het nieuw advies gelijk te stellen aan de bovengrens van het bestaand advies, zal het in de praktijk (vaak) voorkomen dat de optimale gift lager ligt dan het advies. Het opbrengstniveau is immers niet altijd zo hoog als dat waarvoor het nieuw advies is berekend.
2. het nieuw advies voor zand is via een vuistregel afgeleid uit het advies voor klei, zoals dat bij het bestaand advies destijds ook gebeurd is. De WG beschouwt dit als redelijk, maar merkt op dat deze werkwijze niet conform het protocol is.
3. Bij een analyse (in rapport) op de samengevoegde datasets werd aangenomen dat de responsecurven uit verschillende proeven parallel lopen. Dit komt de WG voor als een te sterke vereenvoudiging, die niet in het algemeen onderschreven kan worden. In dit geval had de aanname echter geen consequentie voor de conclusie van de studie.

4. De studie past een correctie toe voor de nawerking van voorvrucht suikerbiet, ter waarde van 20 kg N/ha. Deze is conform eerder overeengekomen in mondeling overleg met de WG. De getoonde resultaten in deze studie geven echter aan dat het voorvruchteffect nihil was, mogelijk door andere factoren dan de N-nawerking. De data laten niet toe deze factoren goed te scheiden. Indien de nawerking inderdaad nul geweest is in deze proeven, is het nieuw advies 20 kg/ha te hoog gesteld. Onzekerheid hierover geeft aan dat correctie voor voorvrucht nog aandacht van de CDM behoeft, i.v.m. een eventuele aanpassing van het protocol.

Zomergerst

De WG ziet in de voorgelegde documentatie voldoende basis om het huidige N-bemestingsadvies voor zomergerst aan te passen conform het voorgestelde in betreffend rapport. Onderstaande tabel (Tabel 1.17 in het rapport) geeft een samenvatting van het voorgesteld nieuw advies, dat betrekking heeft op de zand- en dalgronden:

Gewas	teeltdoel	grondsoort	bemonsteringsdiepte tbv bepaling Nmin-voorraad	advies
Zomergerst	brouwgerst	zand- en dalgrond	0-60 cm	120 – Nmin
Zomergerst	voergerst	zand- en dalgrond	0-60 cm	120 – Nmin

N.B. Nmin in laag 0-60 cm

In het rapport wordt geconcludeerd dat er geen basis is voor actualisatie van het advies voor de kleigronden: ‘analyse van de financiële opbrengsten en saldi uit de proeven met de verschilmethode dan wel de responsmethode gaven geen aanleiding om het bestaand advies voor de kleigronden te verhogen.’

De WG onderschrijft deze conclusie. Op de kleigronden zou dan het bestaand advies van kracht blijven, inclusief het onderscheid dat daarin gemaakt wordt naar teeltdoel: voor brouwgerst 90-Nmin, en voor voergerst 110-Nmin. Voor de zandgronden komt - met het nieuw advies - dit onderscheid naar teeltdoel te vervallen.

De WG maakt daarbij nog de volgende aantekeningen:

1. Het nieuw advies steunt mede op een analyse van de beschikbare N-trappenproeven met behulp van de responsmethode. Deze proeven bevatten slechts 4 trappen. Het protocol vereist 5 trappen om de responsmethode te kunnen toepassen. Onderschrijving van het voorgesteld nieuw advies impliceert niet dat voortaan met 4 trappen volstaan kan worden, en het protocol dienovereenkomstig aangepast kan worden. De WG stelt voor dat het protocol op dit punt gehandhaafd blijft. Reden dat de onderbouwing met de responsmethode in dit geval van zomergerst toch als valide wordt beoordeeld, is dat het berekende optimum in de meeste gevallen hoger lag (hogere N-gift) dan een meetpunt in de proef, dat zelf al hoger lag (hogere N-gift) dan het bestaand advies.
2. de verschilmethode leidde voor de zandgronden tot een gemiddeld advies van 112-Nmin kg/ha, de responsmethode tot een gemiddeld advies van 125-Nmin kg/ha. Het voorgesteld nieuw advies houdt het midden tussen deze twee uitkomsten.